ADB ASIAN DEVELOPMENT BANK

नेपालः नेपाल कृषि विकास रणनीति अन्तर्गतको मूल्य श्रृंखला विकासमा सहायता
Nepal: Support for Value Chain Development Under the Nepal Agriculture Development Strategy

आयोजनाको नाम	**नेपाल कृषि विकास रणनीति अन्तर्गतको मूल्य श्रृंखला विकासमा सहायता**
आयोजना नम्बर	४८२१८-००७
देश	नेपाल
आयोजनाको अवस्था	चालू
आयोजनाको प्रकार/सहायताको रुपरेखा	प्राविधिक सहायता
लगानीको स्रोत /रकम	**टिए ९४४४-एनइपि : नेपाल कृषि विकास रणनीति अन्तर्गतको मूल्य श्रृंखला विकासमा सहायता** प्राविधिक सहयोग विशेष कोष — २२५,०००.०० अमेरिकी डलर
रणनीतिक कार्यसूचि	समावेशी आर्थिक वृद्धि क्षेत्रीय एकीकरण
परिवर्तनका संवाहक	सुशासन तथा क्षमता विकास ज्ञानको माध्यमबाट समाधान साझेदारी निजी क्षेत्र विकास
क्षेत्र/उपक्षेत्र	**कृषि, प्राकृतिक स्रोतहरु तथा ग्रामीण विकास** -कृषि नीति, संस्थागत तथा क्षमता विकास -कृषि उत्पादन - कृषि उद्योग, बजारीकरण, र व्यापार -पशुपालन- ग्रामीण बजार पूर्वाधार
लैंगिक समता तथा मूलप्रवाहीकरण	केही लैंगिक तत्वहरु
विवरण	यस टिएले प्रस्तावित ऋर्णे, नेपालः लक्ष्यित मूल्य श्रृंखला विकास आयोजना (टिभीसिडिपी) अन्तर्गतका तीनवटा मुख्य उपआयोजनाहरुले समेट्ने क्षेत्रका बारेमा अध्ययन गर्नेछ । ती तीन उपआयोजनाहरुमा अ) छानिएका भौगोलिक क्षेत्रका वस्तुहरुमा मूल्य श्रृंखलाको विकास गर्ने आ) प्रदेश तथा नगर सरकारमा कृषि क्षेत्रका लागि संस्थागत विकास गर्ने इ) कृषि व्यवसायको माध्यमबाट वित्तीय पहुँचमा सुधार गर्ने । यस सानो टिए पहिलो र दोस्रो उपआयोजनामा केन्द्रित हुनेछ र यसले टिभिसिडिपि अवधारणापत्र तयार गर्नमा सहयोग पुग्नेछ ।
आयोजनाको औचित्य र राष्ट्रिय/क्षेत्रीय रणनीतिसँगको सम्बन्ध	एडीबीले नेपालः कृषि क्षेत्र विकास कार्यक्रम (एएसडिपी) को लागि अवधारणापत्र २०७१ असारमा अनुमोदन गर्यो । यस आयोजनामा हुने कुल लगानी १६ करोड अमेरिकी डलरमध्ये चार करोड अमेरिकी डलर एडिबीले लगानी गर्ने तथा बाँकी लगानी नेपाल सरकार तथा अन्य साझेदार दातृनिकायहरुले गर्नेछन् । सोही महिनामै आयोजना डिजाइन र सम्भाव्यता अध्ययन गर्नका लागि एएसडिपिका तीनवटा भागहरुको संभ्यावता अध्ययनका लागि आयोजना तयारी प्राविधिक सहयोग पनि अनुमोदन भयो । अ) ग्रामीण सडक सुधार, आ) बजार तथा मूल्य श्रृंखला विकासमा लगानी गर्ने । इ) राष्ट्रिय क्षेत्र रणनीति कार्यान्वयन गर्नका लागि संस्थागत तथा नीतिगत सुधार गर्ने । २०७३ सालको अन्त्यतिर आयोजना तयारी गर्ने क्रममा पाइएका कुराहरुमा सरकारसँग परामर्श गरेर एएसडिपिको कार्यक्षेत्र सम्बन्धमा देहाय बमोजिम परिमार्जन गरियो । अ) एएसडिपीलाई क्षेत्रगत विकास कार्यक्रमबाट छुट्टै एकल आयोजना बनाउने गरी वित्तीय ढाँचा परिवर्तन गरिने छ । एडिएस सम्बन्धी नीतिगत सुधार (तेस्रो भाग) मा सरकारले आफ्नै स्रोतहरु लगानी गर्न सक्ने प्रावधान बनाउन ढाँचा परिवर्तन गर्न लागिएको हो । आ) एएसडिपिलाई दुई छुट्टाछुट्टै आयोजनाहरुमा विभाजित गरिनेछ : पहिलो भागमा ग्रामीण सडक सञ्जाल सुधार आयोजना (४८२१८-००३) र दोस्रो भागमा २०७५ मा अनुमोदनका लागि लक्ष्यित मूल्य श्रृंखला विकास आयोजना (टिभिसिडिपि)लाई परिमार्जन गरिनेछ ।

यसैगरी, टिभिसिडिपि सात करोड डलरको आयोजनाका रुपमा एडीबी सञ्चानलक समितिमा प्रस्ताव गर्ने गरी नेपालको राष्ट्रिय कार्य सञ्चालन व्यवसाय योजना (सिओबिपि) २०१८-२०२० मा पनि समाविष्ट छ ॥ यो वित्तीय व्यवस्थासँगै आयोजना कार्यान्वयनका लागि सहायता गर्न एउटा छुट्टै प्राविधिक सहायताको पनि व्यवस्था छ ।

टिभिसिडिपि अवधारणपत्रलाई २०७५ मा अनुमोदन गराउनका लागि परिमार्जन गर्न आवश्यक छ । परिमार्जित अवधारणापत्रले कोरिडोरहरुमा तथा वस्तुको मूल्य श्रृंखलामा अध्यावधिक गरेको बिश्लेषणलाई मिलाउने र सरकारले नेतृत्व गरेको अन्य खास, एडिबीको वित्तीय व्यवस्थामा चलेको तथा अन्य विकास साझेदारको सहयोगमा संचालित कृषि तथा ग्रामीण सञ्जालका पहलकदमी तथा कार्यक्रमहरु (जुन एएसडिपी अवधारणा अनुमोदन भैसकेपछि बनेका) लाई पर्याप्त सहयोग हुने कुरा सुनिश्चित गर्नेछ । टिभिसिडिपिको क्षेत्र पुन डिजाइन गर्न तथा नयाँ ऋण प्रक्रियाको कार्यतालिकाबमोजिम आयोजनाको अवधारणालाई आयोजना गर्ने उद्देश्य हासिल गर्नका लागि सानो स्तरको ज्ञान तथा सहयोगको प्राविधिक सहायता अनुसन्धान तथा विकासका लागि आवश्यक भएको छ ।

प्रभाव	नेपालको कृषिक्षेत्रमा समृद्ध व्यावसायीकरण हासिल हुने

आयोजनाको प्रतिफल

प्रतिफलको विवरण	लक्ष्यित मूल्य श्रृंखला विकास आयोजनाको एक सूसूचित अवधारणापत्र तयार हुनेछ।
प्रतिफल प्राप्तिमा प्रगति	

कार्यान्वयनको प्रगति	
आयोजनाको नतिजा बर्णन	भौगोलिक कोरिडोरहरु र त्यहाँबाट उत्पादित वस्तुहरु तथा वस्तुको बजार पहिचान लक्ष्यित मूल्य श्रृंखला विकास आयेजनाको प्रारम्भिक विश्लेषण पुरा हुने विस्तृत कार्यक्रम ढाँचाको कार्यक्षेत्र तयार हुने
आयोजना कार्यान्वयनको प्रगति (नतिजा, गतिविधि र मुद्दाहरु)	
भौगोलिक अवस्थिति	राष्ट्रव्यापी

वातावरणीय तथा सामाजिक पक्षहरुको सारांश	
वातावरणीइ पक्षहरु	
अस्वैच्छिक पुनर्वास	
आदिवासी समुदाय	
सरोकारवालासँगको संचार सहभागिता तथा परामर्श	
आयोजना निर्माणको अवधि	
आयोजना कार्यान्वयनको अवधि	

व्यवसायिक अवसर	
परामर्श सेवाहरु	यस टिएले निम्न क्षेत्रमा विज्ञसेवा प्रदान गर्दछ अ) कृषि व्यवसाय र मूल्य श्रृंखला, आ) कषिसम्बन्धी अर्थशास्त्र इ) कृषिसम्बन्धी व्यापार तथा मापदण्ड, ई) बजार प्रवर्द्धन तथा व्यवसाय विकास उ) कषिसम्बन्धी विज्ञान, ऊ) ग्रामीण पूर्वाधार, ए) अर्थशास्त्र/वित्त, र ऐ) सुशासन तथा संस्थागत विकास। कुल १४.५ व्यक्ति-महिना वरावरको परामर्श सेवा उपलब्ध गराइनेछ जसअन्तर्गत ६.५ व्यक्ति -महिना वारवर परामर्शसेवा अन्तरार्ष्ट्रिय तथा ८.० व्यक्ति-महिना वरावरको रार्ष्ट्रिय परामर्शसेवा दिइनेछ।
खरीद	उपलब्ध छैन

जिम्मेवार एडिबी अधिकारी	सुनयामा, सोनोको
जिम्मेवार एडिबी विभाग	दक्षिण एशिया विभाग
जिम्मेवार एडिबी महाशाखा	वातावरण, प्राकृतिक स्रोत तथा कृषि विभाग, एसएआरडी
कार्यान्वयन गराउने निकाय	*कृषि विकास मन्त्रलाय* *सिंहदरवार* *काठमाडौं, नेपाल*

समयतालिका	
अवधारणा पारित	
तथ्य प्राप्ति	
व्यवस्थापन समीक्षा बैठक	
अनुमोदन	
पछिल्लो समीक्षा भ्रमण	

पछिल्लो आयोजना तथ्यांक विवरण
अद्यावधिक

-
२०७४ कात्तिक २० देखि कात्तिक २६ सम्म (२०१७ नोभेम्बर ६ देखि १२)
-
२०७४ मंसिर १९ (२०१७ डिसेम्बर ५)
-
२०७४ मंसिर २१ (२०१७ डिसेम्बर ७)

टिए ९४४४-९४४४-एनइपी

महत्वपूर्ण तथ्यांकहरु					
स्वीकृति	हस्ताक्षर मिति	प्रभावकारी हुने मिति	समाप्ति		
			मूल	संशोधित	संशोधित
२०७४ मंसिर १९ (२०१७ डिसेम्बर ५)	-	२०७४ मंसिर १९ (२०१७ डिसेम्बर ५)	२०७५ माघ १७ (२०१९ जनवरी ३१)	-	-

वित्तीय लगानी योजना /टिएको उपयोग							सञ्चित खर्च	
एडिबी	सहलगानी	समकक्षी				कूल	मिति	रकम
		सरकार	लाभग्राहीहरु	आयोजनाको दाता	अन्य			
२२५,०००.००	००.००	००.००	००.००	००.००	००.००	२२५,०००.००	२०७४ मंसिर १९ (२०१७ डिसेम्बर ५)	३२,४०३.०७

आरियोजनाको पेज	https://www.adb.org/projects/48218-007/main
सूचनाको लागि अनुरोध	http://www.adb.org/forms/request-information-form?subject=48218-007
तयार पारिएको मिति	२०७५ वैशाख ३१ (२०१८ मे १४)

आयोजना तथ्याङ्क विवरण (पिडिएस)मा कुनै पनि आयोजना वा कार्यक्रमको सारांश जानकारी दिइएको हुन्छ । किनभने आयोजना तथ्याङ्क विवरण भनेको निरन्तर चलिरहेको प्रक्रिया हो । कतिपय जानकारी सुरूकै विवरणमा उपलब्ध नहुन सक्छ तर त्यस्ता जानकारीलाई उपलब्ध भएबमोजिम क्रमशः समावेश गर्दै लगिने छ । प्रस्तावित आयोजनाका बारेमा समावेश गरिएका जानकारी अनुमानित तथा साङ्केतिक हुन् ।

एडिबीले यस आयोजना तथ्याङ्क विवरणमा दिइएका सूचना उपलब्ध गराउँछ तथा उक्त विवरण प्रयोगकर्ताका लागि सुनिश्चितता नभएको स्रोत हो । एडिबीले उच्च गुणस्तरको सूचना उपलब्ध गराउनका लागि प्रयाश गर्दछ । यसरी उपलब्ध हुने सूचना “जस्तो छ त्यस्तै” का रुपमा उपलब्ध हुने तथा उल्लेखित वा अभिप्राय आउने गरी त्यस सूचनाको कुनै ग्यारेन्टी नहुने तथा कुनै पनि व्यावसायिकताको सीमित वचनवद्धता र खास प्रयोजनका लागि अनतिक्रम्य हुन्छ । एडिबीले विशेष गरी यस्ता कुनै पनि सूचनाको तथ्यपरकता वा पूर्णताका सम्बन्धमा कुनै पनि प्रकारको वचनवद्धता वा प्रतिनिधित्व गर्दैन ।